

Udskriftsdato: 1. januar 2026

KEN nr 10780 af 05/04/2005 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse P-8-05 om personlighedsforstyrrelse - varighed - behandlingsmuligheder - pension

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 6000890-04

Ankestyrelsens principafgørelse P-8-05 om personlighedsforstyrrelse - varighed - behandlingsmuligheder - pension

Resume:

Afslag på førtidspension til en 33-årig ansøger uden uddannelse og uden væsentlig tilknytning til arbejdsmarkedet. Ansøger led af en uspecificeret personlighedsforstyrrelse med dyssoziale træk med lav frustrationstærskel, emotionel labilitet med lav sårbarhedstærskel med manglende socialt funktionsniveau til følge.

Der var ikke dokumentation for en varig nedsættelse af arbejdsevnen i et omfang, der kunne give ret til førtidspension.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke hos ansøger var dokumenteret fysiske eller psykiske lidelser, der skulle forhindre ham i at medvirke til medicinsk og/eller psykologisk behandling samt foranstaltninger med henblik på at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der blev endvidere lagt vægt på, at ansøger havde ønsket førtidspension siden 1993 og ikke havde ment sig i stand til at deltage i foranstaltninger med henblik på at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Han havde afvist at deltage i nogen form for behandling. Ansøgers unge alder talte heller ikke for pension.

Love:

Lov om social pension - lovbekendtgørelse nr. 1219 af 7. december 2004 - § 17, stk. 1 og § 17, stk. 2

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en 33-årig mand uden uddannelse eller egentlig erhvervserfaring. Der havde været et tiltagende blandingsmisbrug med både alkohol, stoffer og medicin fra de tidligste teenage-år. Misbruget ophørte i 1995.

Ansøger havde aldrig deltaget i aktivering eller anden erhvervsfremmende virksomhed, idet opmærksomheden fra den tidligste ungdom alene var rettet imod førtidspension, som der flere gange blev givet afslag på.

Der var ingen fysiske lidelser, der forhindrede tilknytning til arbejdsmarkedet.

I en erklæring fra en psykolog fra december 2001 blev det vurderet, at ansøger havde en oprindelig god begavelsesmæssig udrustning, men var præget af en lav psykisk stresstærskel og virkede sårbar og utryg. Der var tale om mangeårige tilpasningsvanskeligheder på baggrund af en lettere karakterinsufficiens. Tilstanden kunne principielt ikke betragtes som varig i forhold til mulighederne for tilknytning til arbejdsmarkedet. Der kunne dog ikke peges på specifikke behandlingsmuligheder.

Ansøger var til samtale på en revalideringsinstitution i august 2002. Her beskrev han, hvordan angst og bekymring havde fyldt ham fra det tidspunkt, hvor samtalen blev aftalt. Han var meget nervøs og havde ikke kunnet sove natten før samtalen, men var dog mødt op i forventning om, at sagen derefter kunne afsluttes med tilkendelse af førtidspension. Kontaktformen var reserveret og stilfærdig, og ansøger fremstod tydeligt frustreret og meget nervøs med rystende hænder og besvær med koncentrationen.

Revalideringsinstitutionen kunne ikke tilbyde et forrevalideringsforløb, da ansøger for tiden ikke havde de fornødne ressourcer til at kunne deltage.

En speciallæge i psykiatri anførte i en erklæring fra marts 2003, at ansøger led af en uspecificeret personlighedsforstyrrelse med dyssoziale træk med lav frustrationstærskel, emotionel labilitet med lav sårbarhedstærskel med manglende socialt funktionsniveau til følge. Der kom gennembrud af uro, angst og ubehag, når han blev udsat for sociale forventninger. Principielt var tilstanden ikke søgt relevant behandlet, behandlingsmulighederne var derfor ikke formelt udtømt, men ansøger afviste at deltage (angiveligt af frygt for at falde tilbage til tidligere misbrug af medicin). Ligeledes ville forsøg på revalidering og arbejdsprøvning være udsigtsløse, da de nævnte symptomer så ville fremkomme med afvisning af deltagelse til følge.

Ansøger anmodede om at få taget stilling til spørgsmålet om førtidspension på det foreliggende grundlag efter pensionslovens § 17, stk. 1, 2. og 3. punktum.

I november 2003 gav kommunen afslag, da der ikke var noget nyt i forhold til det seneste afslag (marts 2002) og da der fortsat var behandlingsmuligheder for ansøgers psykiske lidelse. Kommunen vurderede, at støttende samtaler ville være en mulighed, og at en arbejdsprøvning ville være mulig, enten sideløbende med eller efter et behandlingsforløb.

Det sociale nævn ændrede kommunens afgørelse. Nævnet fandt, at ansøgers tilstand måtte anses for kronisk uden mulighed for behandling, som ville kunne medføre en sådan bedring af arbejdsevnen, at han ville kunne blive selvforsørgende.

Afgørelsen blev anket af kommunen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af praksis for tilkendelse af førtidspension efter de regler, der trådte i kraft pr. 1. januar 2003.

Afgørelse:

Ansøger havde ikke ret til førtidspension.

Ankestyrelsen fandt, at der ikke var dokumentation for en varig nedsættelse af ansøgers arbejdsevne i et omfang, der kunne give ret til førtidspension.

Det blev lagt til grund, at det af en psykologerklæring fra december 2001 fremgik, at ansøgers tilstand med hensyn til en fremtid på arbejdsmarkedet principielt ikke var varig.

Det blev endvidere lagt til grund, at en speciallæge i psykiatri i marts 2003 havde anført, at ansøgers tilstand principielt ikke var søgt passende behandlet. Behandlingsmulighederne var derfor formelt ikke udtømt.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke hos ansøger var dokumenteret fysiske eller psykiske lidelser, der skulle forhindre ham i at medvirke til medicinsk og/eller psykologisk behandling samt foranstaltninger med henblik på at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der blev endvidere lagt vægt på, at ansøger havde ønsket førtidspension siden 1993 og ikke havde ment sig i stand til at deltage i foranstaltninger med henblik på at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Der blev yderligere lagt vægt på, at ansøger havde afvist at deltage i nogen form for behandling, og på at hans unge alder heller ikke talte for tilkendelse af førtidspension.